

*Było to wszystko, czego się **nie** spodziewaliśmy*

Historia na maturze cieszy się coraz mniejszym powodzeniem. Wybierają ją jedynie ci abiturienti, którzy składają dokumenty na kierunki, gdzie jest ona bezwzględnie wymagana. Tam, gdzie historia jest traktowana równoważnie z geografiami, rozważny młody pragmatyk wybiera raczej ten ostatni przedmiot. Zdaniem wielu maturzystów do egzaminu dojrzałości z geografii stosunkowo łatwo się przygotować. *W porównaniu z historią, łatwiej zdać dobrze geografię, także ze względu na specyfikę zadań geograficznych, zawierających dużo map i tabel, z których w razie czego można wiele wynioskować* – stwierdziła jedna z maturzystek. Na tych kierunkach studiów, gdzie historia wymagana jest do wyboru z geografiami, „historycy” najczęściej przegrywają z „geografami”, których średnia za przedmiot kierunkowy jest dużo wyższa.

Także w tym roku, podobnie, jak w ubiegłym, zdający **16. maja** 2006 roku historię uznali ten egzamin za bardzo trudny, dużo trudniejszy od grudniowej próby. *Na poziomie podstawowym było to wszystko, czego się nie spodziewaliśmy* – powiedział mi jeden ze zdających. *Dużo zagadnień, które nie przynależą do głównej osi programu, które nie zawsze pojawiają się na przeciętnych lekcjach, a przed maturą powtarza się je w drugiej, a nawet trzeciej kolejności (na przykład podział Węgier w XVI stuleciu). Bywało i tak, że problem dotyczył wydarzenia szczególnej wagi w historii Rzeczypospolitej, jak Konstytucja 3 maja, jednak do jej rozpoznania wybrano mniej znany fragment tego aktu prawnego, a jeśli się go nie wskazało właściwie, błędnie odpowiedziało się również na pozostałe pytania w tym zadaniu. Ponadto arkusz maturalny zawierał 34 zadania pomieszczone na 28 stronach. Już samo ich przeczytanie zajęło trochę czasu, a gdzie analiza rysunków, tabel, map, tablic genealogicznych, karykatur, tekstów źródłowych?...*

Maturzyści musieli wykazać się wiedzą historyczną od antyku do początków PRL-u, jednak – jak stwierdzili zapytani przeze mnie abiturienti - historia najnowsza była obecna w tym teście w sposób śladowy i kończyła się na latach 50-tych. Dziejów powojennych dotyczyło właściwie jedno zadanie – interpretacja karykatury propagandowej z lat 50-tych. Ponadto dwa zadania dotyczyły wiedzy na temat początków PRL-u, między innymi - zad. 31., wymagające interpretacji tabeli, przedstawiającej wędrowkę ludności polskiej od końca XIX wieku do początku II połowy wieku XX; zad. 34, w którym należało dopasować pieśni patriotyczne do odpowiednich wydarzeń (tekst 3. dotyczył budowania nowej rzeczywistości). To ostatnie zadanie zawierało pewną pułapkę. Otóż po poprzednim poleceniu zostawiono całą pustą stronę, mimo że odpowiedzi na pytania zawarte w zad. 33. nie wymagały aż tyle miejsca. Wielu maturzystów już jej nie przewróciło i straciło 5 pkt., nie wiedząc, że dalej znajduje się jeszcze jedno zadanie.

Typy zadań zawartych w arkuszu na poziomie podstawowym były bardzo zróżnicowane. Trzeba było rozróżnić na przykład pismo greckie, arabskie, hieroglificzne i klinowe, uporządkować chronologicznie postaci biblijne, odróżniać informacje prawdziwe od fałszywych, rozpoznać postaci, których dotyczą fragmenty życiorysu, zatytułować mapy, analizować tablice genealogiczne, napisy na obrazach, rysunki przedstawiające budowle. Jak widać, w arkuszu tym znalazły się zadania wymagające nie tylko wiedzy historycznej zintegrowanej z innymi przedmiotami humanistycznymi, ale przede wszystkim umiejętności czytania różnego typu tekstów. *Szkoda tylko* – zwierzali się uczniowie. – *że na ich przeczytanie, przeanalizowanie, udzielenie odpowiedzi na nie mieliśmy tylko 120 minut.*

Więcej czasu, bo 150 minut, mieli do dyspozycji piszący na poziomie rozszerzonym. Analizowali oni różnorodne źródła (np. fragmenty „Polityki” Arystotelesa, manifestu literackiego, opracowań naukowych, artykułów publicystycznych, diariuszy, fotografie, ryciny, plany) dotyczące rozwoju miast od starożytności do XX wieku. Przy okazji ciekawostka – jedno ze źródeł dotyczyło Wrocławia dawniej i dziś.

Zadania rozszerzonej wypowiedzi (za 20 pkt.) w tym roku zostały sformułowane następująco:

1. Przedstaw rolę miast w kształtowaniu gospodarki i kultury średniowiecznej Europy.

2. Scharakteryzuj proces powstawania i rozwoju miast w średniowiecznej Polsce.

Abiturienci mieli napisać pracę na jeden z tych dwu tematów.

Poziom rozszerzony wybierają uczniowie szczególnie zainteresowani historią, może dlatego niemal wszyscy zapytani przeze mnie abiturienti byli z tej części egzaminu zadowoleni. *Podoba mi się, że źródła są powiązane tematycznie, ułożone nie tylko chronologicznie, ale i problemowo, stanowią pewien układ wynikania, który prowadzi do napisania dłuższej pracy końcowej. Tegoroczne zadanie maturalne szczególnie mi przypasowało także dlatego, że również do prezentacji maturalnej z języka polskiego przygotowuję temat dotyczący obrazu miast. Tyle że w literaturze i w filmie. – powiedział mi jeden z nich.*

Zebrała A.B.